

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 marca 2008r.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący: SSO Urszula Wilk

Protokolant: apl. radcowski Honorata Sienicka

po rozpoznaniu w dniu 5 marca 2008r., w Warszawie na rozprawie
sprawy z odwołania Jana M

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania Jana M od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji
Energetyki z dnia 28 grudnia 2006r. Nr DPE-451-74(4)/2006/8086/SB

oddala odwołanie

Za zgodność z oryginałem
Sekretarz

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (zw. URE) decyzją z dnia 28 grudnia 2006r., znak DPE-451-74(4)2006/8086/SB orzekł, że Jan M prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Z U. – H N., naruszył warunek 2.2.1 koncesji na obrót paliwami ciekłymi poprzez wprowadzenie do obrotu oleju napędowego o jakości niezgodnej z przepisami rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 16 sierpnia 2004r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych (Dz. U. z 2004 r., Nr 192, m. poz. 1969) i wymierzył mu karę pieniężną w wysokości 40.000 zł, co stanowi 2,71% przychodu z działalności koncesjonowanej osiągniętego w 2005 roku.

Wydając w/w decyzję Prezes URE dokonał następujących ustaleń i ocen:

Decyzją z dnia 16 listopada 2004r. Nr OPC/6141/8086/W/1/2004/MSz Prezes URE udzielił Janowi M prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą Z U. – H N. z siedzibą w M koncesji na obrót paliwami ciekłymi.

W dniu 14 października 2006r. Z Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej przeprowadził kontrolę u J. M na stacji paliw prowadzonej w miejscowości F 43, 74-300 M. Pobrane próbki benzyny bezołowiowej PB-95 i oleju napędowego zostały przekazane do L C P I Sp. z o.o. w S celem zbadania zgodności tych paliw w zakresie ich jakości z wymogami rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 16 sierpnia 2004 r. W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono niezgodności badanego oleju napędowego z obowiązującymi przepisami w zakresie:

- gęstości wynoszącej w temperaturze 15° C 848,3 kg/m³, podczas gdy wymagania jakościowe wynoszą 845 kg/m³ z tolerancją 846 kg/m³,
- zawartości siarki wynoszącej 282 mg/kg, podczas gdy wymagania jakościowe dopuszczają maksymalną zawartość siarki w wysokości 50 mg/kg, z tolerancją do 54 mg/kg.

Próbkę oleju napędowego pobraną w dniu 14 października 2005r. powtórnie przebadano, tym razem w O. L. Sp. z o.o. w P. W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono niezgodności badanego oleju napędowego z obowiązującymi przepisami w zakresie:

- gęstości wynoszącej w temperaturze 15° C 849 kg/m³, podczas gdy wymagania jakościowe wynosiły 845 kg/m³ z tolerancją 846 kg/m³,
- zawartości siarki wynoszącej 290 mg/kg, podczas gdy wymagania jakościowe dopuszczały maksymalną zawartość siarki w wysokości 50 mg/kg, z tolerancją do 54 mg/kg,
- składu frakcyjnego, próbka powinna destylować w 95% objętości w temperaturze 360 °C, natomiast nie uzyskała wartości 95% objętości, gdyż destylacja badanej próbki nie przebiegała jak standardowa destylacja oleju napędowego.

Prezes URE ustalił, że J. M. w dniu 28 kwietnia 2006r. wprowadził do obrotu olej napędowy o jakości niezgodnej z obowiązującymi przepisami.

Prezes UOKiK ustalił, że J. M. osiągnął w 2005r. przychód z działalności koncesjonowanej w wysokości 1.477.516 złotych.

Ustalając wysokość kary pieniężnej Prezes URE w szczególności wziął pod uwagę fakt, że przedsiębiorca wprowadził do obrotu paliwo ciekłe, którego aż trzy parametry jakościowe były niezgodne z parametrami wynikającymi z norm określonych obowiązującymi przepisami, a także fakt że wykazane w trakcie badań laboratoryjnych przekroczenia parametrów jakościowych były znaczne. Oceny możliwości finansowych J. M. Prezes UOKiK na podstawie wyliczenia wartości sprzedaży w 2005r. przedstawionej przez J. M.

Od tej decyzji odwołanie wniósł J. M. (powód) i żądając zmiany zaskarżonej decyzji i rozstrzygnięcia co do istoty sprawy przez znaczne obniżenie wysokości orzeczonej kary.

W odwołaniu powód zarzucił zaskarżonej decyzji naruszenie art. 56 ust. 6 ustawy Prawo energetyczne, na skutek ustalenia wysokości nałożonej kary pieniężnej w sposób nie uwzględniający należycie określonych w tym przepisie przesłanek w

szczególności stopnia zawinienia, dotychczasowego zachowania podmiotu i jego możliwości finansowych – na skutek czego nałożona kara jest rażąco wygórowana.

Powód zarzucił, że powtórne badanie próbki kontrolnej oleju napędowego pobranej 27 października 2005r. nie potwierdziło niezgodności tej próbki z obowiązującymi przepisami. Podniósł, że po pobraniu próbki 27 października 2005r. zaplombowano zbiornik i zabroniono mu dystrybucji oleju do czasu zakończenia badań, a następnie, po zakończeniu badań, postanowieniem z 7 listopada 2005r. uchylono zabezpieczenie tej partii oleju z uwagi na to, że wyniki badań laboratoryjnych wykazały, iż olej napędowy spełnia wymagania jakościowe dla paliw ciekłych.

Powód zarzucił, iż wymierzona kara, w szczególności jej wysokość, narusza dyspozycję art. 56 ust. 6 Prawa energetycznego, albowiem nie uwzględnia w należyty sposób stopnia szkodliwości czynu, zawinienia powoda, jego dotychczasowego zachowania i możliwości finansowych. Powód podniósł, że złą jakość paliwa wykazało tylko badanie pierwszej pobranej próbki i ilość wprowadzonego do obrotu paliwa nie spełniającego norm jest niewielka, a zatem niewielki jest również stopień społecznej szkodliwości czynu.

W ocenie powoda stopień jego zawinienia jest znikomy. Powód podniósł, że nie miał świadomości, iż paliwo jest niewłaściwej jakości, bowiem paliwo pochodziło od sprawdzonego dostawcy i wcześniej nie występowały takie problemy, nie było również skarg klientów dotyczących jakości paliwa. Powód wskazał ponadto, że niemożliwe jest aby przy każdej dostawie badał jakość paliwa, tym bardziej, że pochodzi od stałego dostawcy i posiada wszelkie certyfikaty jakości.

Zarzucił też, że wymierzona kara przekracza jego możliwości finansowe, wskazał, że w 2005r. osiągnął dochód w wysokości 42,730 zł, natomiast jego żona 7.000 zł. Wskazał, że zapłata kary orzeczonej przez Prezesa spowoduje utratę jego płynności finansowej.

Prezes URE w odpowiedzi na odwołanie wniósł o oddalenie odwołania. Prezes URE poparł swoje stanowisko zawarte w decyzji, nadto wskazał, że postanowieniem z dnia 23 maja 2007r. sprostował oczywistą omyłkę w decyzji z 28 grudnia 2006r.

poprzez zmianę daty pobrania próbki ponownego badania oleju napędowego wskazując datę 14 października 2005r..

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z dnia 16 listopada 2004r. Nr OPC/6141/8086/W/1/2004/MSz Prezes URE udzielił Janowi M prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą Z U. – H. N. z siedzibą w M , P , koncesji na obrót paliwami ciekłymi na okres od 20 listopada 2004r. do 20 listopada 2014r. (k. 47-51 akt adm.).

W pkt 2.2.1 koncesji nałożono na powoda obowiązek nie czynienia przedmiotem obrotu paliw ciekłych, których parametry jakościowe są niezgodne z parametrami wynikającymi z zawartych umów i z norm określonych prawem.

W dniu 14 października 2005 r. (protokół kontroli k. 6-10 akt adm.) Inspektorzy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej przeprowadzili kontrolę jakości paliw ciekłych w stacji w P: , M , należącej do Jana M. . Inspektorzy pobrali próbki benzyny bezołowiowej Pb-95 i oleju napędowego.

Pobrane próbki benzyny bezołowiowej i oleju napędowego zostały zbadane w L C P I Sp. z o.o. w S . Ze sporządzonych z tych badań protokołów wynika, że:

- badana benzyna bezołowiowa Pb-95 spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 16 sierpnia 2004 r. (protokół Nr C-3587-05, k. 21-22 akt adm.)

- badany olej napędowy nie spełniał wymagań rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 16 sierpnia 2004 r. w zakresie:

- gęstości wynoszącej w temperaturze 15° C 848,3 kg/m³, podczas gdy wymagania jakościowe wynosiły 845 kg/m³ z tolerancją 846 kg/m³,

- zawartości siarki wynoszącej 282 mg/kg, podczas gdy wymagania jakościowe dopuszczały maksymalną zawartość siarki w wysokości 50 mg/kg, z tolerancją do 54 mg/kg.

Ponadto badana próbka miała nietypowy dla oleju napędowego skład – z uwagi na zawartość niskich frakcji temperatura początku destylacji była bardzo niska 77°C, gdy typowa jest w przedziale 160-180°C. Wartość FBP (poniżej 340°C) również odbiegała od standardowych wartości końca destylacji (protokół nr C-3590-05, k. 31-32 akt adm.).

Powód w piśmie z 30 listopada 2005r. (k. 24 akt adm.) zwrócił się do Inspekcji Handlowej Wojewódzkiego Inspektoratu w S o ponowne badanie próbki kontrolnej oleju napędowego pobranego 14 października 2005r.

W wyniku powtórnie przeprowadzonego przez O L Sp. z o.o. w P badaniu stwierdzono, iż olej napędowy był niezgodny z obowiązującymi przepisami w zakresie (protokół Nr LP-3/1842/2005):

- gęstości, która wynosiła w temperaturze 15° C 849 kg/m³, podczas gdy wymagania jakościowe wynosiły 845 kg/m³ z tolerancją 846 kg/m³,
- zawartości siarki, która wynosiła 290 mg/kg, podczas gdy wymagania jakościowe dopuszczały maksymalną zawartość siarki w wysokości 50 mg/kg, z tolerancją do 54 mg/kg,
- składu frakcyjnego, próbka powinna destylować w 95% objętości w temperaturze 360 °C, natomiast nie uzyskała wartości 95% objętości, gdyż destylacja badanej próbki nie przebiegała jak standardowa destylacja oleju napędowego.

Wyniki obu badań nie były kwestionowane przez powoda (stanowisko wyrażone na rozprawie, k. 53-54). Wobec powyższego Sąd ustalił, że powód w dniu 14 października 2005r. wprowadził do obrotu paliwo o jakości niezgodnej z wymaganiami rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 16 sierpnia 2004 r.

Sąd ustalił, że między 14 października 2005r. i 27 października 2005r. do zbiornika, w którym znajdował się olej napędowy o niewłaściwej jakości dolano kolejne dwie partie oleju napędowego (protokół kontroli, k. 8).

W dniu 27 października 2005r. Inspektorzy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej pobrali ze zbiornika próbkę oleju napędowego, która następnie została przekazana do zbadania do L C P I Sp. z o.o. w S . Badanie wykazało, że olej napędowy spełniał wymagania

października 2006r.), odmiennych ustaleń niż Prezes URE Sąd dokonał również w zakresie daty wprowadzenia do obrotu przez powoda oleju napędowego o jakości niezgodnej z obowiązującymi przepisami – Sąd ustalił, że w/w zdarzenie miało miejsce 14 października 2005r., Prezes URE w decyzji wskazał natomiast datę 28 kwietnia 2006r. Na rozprawie w dniu 5 marca 2008r. pełnomocnik powoda oświadczył, że nie jest w stanie wskazać skąd w uzasadnieniu decyzji Prezesa URE wskazano datę 28 kwietnia 2006r. jako datę wprowadzenia do obrotu paliwa nienależytej jakości. Wskazał, iż data ta wprowadzona została omyłkowo.

Stosownie do art. 56 ust. 1 pkt 12 Prawa energetycznego, karze pieniężnej podlega ten kto nie przestrzega obowiązków wynikających z koncesji.

Stosowanie do pkt 2.2.1. koncesji nałożono na J. M. obowiązek nie czynienia przedmiotem obrotu paliw ciekłych, których parametry jakościowe są niezgodne z parametrami wynikającymi z zawartych umów i z norm określonych obowiązującymi przepisami. W szczególności został on zobowiązany do posiadania ważnego dokumentu określającego parametry fizyko-chemiczne paliwa będącego przedmiotem obrotu i wydać na jego podstawie, na żądanie odbiorcy, oświadczenie we własnym imieniu, o zgodności parametrów jakości dostarczonego paliwa z parametrami wynikającymi z norm określonych prawem lub z zawartej z tym odbiorcą umowy.

W niniejszej sprawie niesporna jest okoliczność, że przeprowadzone badania jakości paliwa wprowadzonego 14 października 2005r. do obrotu na stacji paliw należącej do powoda wykazały jakość tego paliwa - oleju napędowego, niezgodną z przepisami rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z 16 sierpnia 2004r. (pełnomocnik powoda na rozprawie w dniu 5 marca 2008r. oświadczył, że nie kwestionuje wyników badań próbek paliwa pobranych w dniu 14 października 2005r., które wykazały przekroczenie norm jakościowych). Również niesporna jest okoliczność, że powód nie przeprowadził badań jakości paliwa przyjmowanego na swoją stację paliw (okoliczność przyznana przez powoda w odwołaniu, k. 13 akt sądowych).

Powód zatem naruszył obowiązek nałożony na niego postanowieniami koncesji (pkt 2.2.1 koncesji), więc spełnione zostały przesłanki do wymierzenia powodowi przez Prezesa URE kary pieniężnej (art. 56 ust. 1 pkt 12 Prawa energetycznego).

Prezes URE wymierzył karę pieniężną stanowiącą 2,71% przychodu powoda z działalności koncesjonowanej, a stosownie do art. 56 ust. 3 Prawa energetycznego był uprawniony do wymierzenia kary do 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, wynikającego z działalności koncesjonowanej, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym. Kara pieniężna została zatem wymierzona w dolnych granicach dopuszczalnej wysokości.

Ustalając wysokość kary pieniężnej, stosownie do art. 56 ust. 6 Prawa energetycznego należy wziąć pod uwagę:

- stopień szkodliwości czynu,
- stopień zawinienia,
- dotychczasowe zachowanie powoda,
- jego możliwości finansowe.

Oceniając stopień szkodliwości czynu powoda, Sąd uznał, że był on znaczny, albowiem w oleju napędowym, który powód sprzedawał na swojej stacji benzynowej 14 października 2005r. stwierdzone zostało przekroczenie aż trzech parametrów jakościowych określonych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z 16 sierpnia 2004r. i o ile w zakresie gęstości w temperaturze 15°C przekroczenie normy było niewielkie, to już w zakresie zawartości siarki norma została przekroczona prawie 6-krotnie, a podczas badania składu frakcyjnego destylacja próbki nie przebiegała jak standardowa destylacja oleju napędowego.

W ocenie Sądu, w niniejszej sprawie, na ocenę społecznej szkodliwości czynu powoda, nie może mieć wpływu niewielka, jak to wskazuje powód w odwołaniu (k.12), ilość wprowadzonego przez powoda do obrotu paliwa złej jakości. Przede wszystkim powód nie wykazał ile dokładnie sprzedał paliwa złej jakości, ponadto w ocenie Sądu, nawet wprowadzenie do obrotu niewielkiej ilości paliwa, o takich parametrach, dla konsumenta - klienta tej stacji benzynowej może wiązać się z dotkliwymi stratami finansowymi związanymi z naprawą samochodu zniszczonego

tym paliwem. Paliwo o takich parametrach jest również bardziej szkodliwe dla środowiska. Dlatego czyn powoda uznać należy za naganny i społecznie szkodliwy.

Odnosnie zawinienia powoda Sąd ocenił, że miało miejsce z jego strony niedbalstwo, bowiem w ocenie Sądu powód nie dołożył należytej staranności, gdy jako profesjonalista mógł i powinien podjąć wszelkie działania w celu zapewnienia konsumentom dobrej jakości paliwa. W szczególności, w ocenie Sądu, powód miał możliwość i powinien zlecać badanie przyjmowanego od dostawców na swoją stację paliwa, a z całą pewnością żądać od dostawców świadectw jakości tych paliw. Niewątpliwie odbiór od dostawcy paliwa bez świadectwa jakości, jak miało miejsce w niniejszej sprawie, nie pozwala na stwierdzenie, że powód podjął starania w celu zapewnienia dobrej jakości sprzedawanych paliw i takiej oceny nie zmieni również okoliczność, że powód odbierał paliwa tylko od jednego dostawcy i nie było wcześniej skarg klientów.

Powód na potwierdzenie tego, że stwierdzone podczas kontroli uchybienia miały charakter incydentalny wskazał na ustalenia kontroli z 17 listopada 2006r. (k. 22-29 akt sąd.), która nie wykazała nieprawidłowości sprzedawanego paliwa. W ocenie Sądu okoliczność ta nie może wpłynąć na wysokość wymierzonej kary w niniejszej sprawie, albowiem w/w kontrola z 17 listopada 2006r. miała miejsce przeszło rok po stwierdzeniu na stacji powoda paliwa o niewłaściwej jakości (14 października 2005r.), a zgodnie z art. 56 ust. 6 Prawa energetycznego ustalając wysokość kary pieniężnej należy wziąć pod uwagę jedynie dotychczasowe zachowanie podmiotu. Sąd uwzględnił natomiast okoliczność, że przed 14 października 2005r. na stacji powoda nigdy nie stwierdzono uchybień, wobec czego naruszenie warunków koncesji uznać należy za incydentalne, co znalazło w ocenie Sądu odzwierciedlenie w stosunkowo niskim wymiarze kary.

Stosownie do art. 232 kpc strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Powód zatem obowiązana był do udowodnienia okoliczności, że nałożona na niego kara w wysokości 40.000,00 zł znacznie przekracza jego możliwości finansowe. Powód na tą okoliczność przedłożył jedynie deklarację podatkową za 2005r. PIT-36 i załącznik do niej PIT/B. W ocenie

Sądu na podstawie przedłożonych deklaracji nie jest możliwe ustalenie rzeczywistej sytuacji finansowej powoda, brak jest w nich szczegółowych informacji na temat osiągniętych w 2005r. przychodów i kosztów, w tym struktury tych kosztów, uzyskania przychodów przedsiębiorcy. Przede wszystkim brak informacji o posiadanym majątku. W ocenie Sądu dowodem takim mogłoby być np. bilans przedsiębiorstwa powoda. Jednak powód nie przedłożył dowodów dla wykazania tych okoliczności. Podnoszona przez powoda wysokość dochodu nie może stanowić jedynej przesłanki ustalenia jego sytuacji finansowej. Zwłaszcza przy bardzo wysokim przychodzie i nieznannej strukturze kosztów. Sąd oparł się zatem na wysokości przychodów powoda z działalności koncesjonowanej za 2005r. jako jedynej miarodajnej przesłance określającej możliwości finansowe powoda. Sąd uznał, że nałożona kara nie przekraczając wysokości dochodu powoda, nie przekracza też jego możliwości finansowych.

Reasumując Sąd nie znalazł podstaw do obniżenia wysokości kary uznając, iż jej wymiar jest adekwatny do stopnia szkodliwości czynu i stopnia zawinienia powoda i jego dotychczasowego zachowania. Brak jest również przesłanek do uznania, że wymierzona przez Prezesa URE kara finansowa przewyższa możliwości finansowe powoda. W ocenie Sądu wymierzona kara nie jest nadmierna a jednocześnie spełni swą funkcję represyjno – prewencyjną. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Apelacyjnego (Wyrok z dnia 14 grudnia 2007r., sygn. akt VI Aca 1075/07 niepubl.) „sprzedaż paliwa o nieodpowiedniej jakości jest dość powszechnym zjawiskiem i w odbiorze społecznym stanowi ona poważny problem. Wymierzone przedsiębiorcom z powyższego tytułu kary nie mogą mieć symbolicznego charakteru”.

Z tych względów, na podstawie art. 479⁵³ § 1 kpc oddalono odwołanie.

Za zgodność z oryginałem
Sekretarz